

MSF

Ειδικοί βάσει
Εμπειρίας

Ενδυνάμωση ατόμων στην Αυτο-συνηγορία

MEDECINS SANS FRONTIERES
ΓΙΑΤΡΟΙ ΧΩΡΙΣ ΣΥΝΟΡΑ

μέρος 1

ΣΥΝΗΓΟΡΙΑ Η ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

- ▶ Τι είναι η Συνηγορία;
- ▶ Οι Γιατροί Χωρίς Σύνορα και η Συνηγορία
- ▶ Η διαδικασία της Συνηγορίας
- ▶ Αυτοσυνηγορία

**ΤΙ ΕΙΝΑΙ
ΓΙΑ ΕΣΕΝΑ
Η ΣΥΝΗΓΟΡΙΑ;**

ΕΡΜΗΝΕΙΕΣ ΤΗΣ ΕΝΝΟΙΑΣ ΤΗΣ ΣΥΝΗΓΟΡΙΑΣ

- ▶ **Η ΛΕΞΗ «ΣΥΝΗΓΟΡΙΑ»** προέρχεται από το λατινικό *advocare*, που σημαίνει «καλώ κάποιον σε βοήθεια» ή «μιλώ εκ μέρους κάποιου άλλου», όπως πράττει ένας νομικός σύμβουλος (UNICEF, 2010, σ. 2). Αποτελεί μια σκόπιμη και τεκμηριωμένη διαδικασία, που βασίζεται σε αποδεδειγμένα στοιχεία, με στόχο την άμεση και έμμεση επιρροή ληπτών αποφάσεων, ενδιαφερόμενων φορέων και σχετικών κοινοτήτων, ώστε να υποστηρίξουν και να υλοποιήσουν δράσεις προς όφελος των πιο ευάλωτων πληθυσμών (UNICEF, 2010, σ. 3).
- ▶ **ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΗΝΩΜΕΝΩΝ ΕΘΝΩΝ:** Στο σύστημα των Ηνωμένων Εθνών, η λέξη «συνηγορία» σημαίνει πολλά διαφορετικά πράγματα ταυτόχρονα. Σημαίνει τη διεξαγωγή έρευνας και την παροχή των απαραίτητων πληροφοριών ώστε οι κυβερνήσεις και άλλοι βασικοί φορείς να μπορούν να ενεργούν βάσει αποδεικτικών στοιχείων και τεκμηριωμένων δεδομένων. Σημαίνει επίσης την άμεση υποστήριξη προς τις κυβερνήσεις, ως εταίρος στη διαμόρφωση και εφαρμογή πολιτικών. Παράλληλα, σημαίνει συνεργασία με την κοινωνία των πολιτών, τα μέσα ενημέρωσης, τον επιχειρηματικό τομέα, τα κοινωνικά κινήματα και το ευρύ κοινό, με σκοπό τη διαμόρφωση του κατάλληλου πολιτικού περιβάλλοντος για δράση.
- ▶ **ΚΙΝΗΜΑ ΤΟΥ ΕΡΥΘΡΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΡΥΘΡΑΣ ΗΜΙΣΕΛΗΝΟΥ:** Η ανθρωπιστική διπλωματία είναι η προσπάθεια να πεισθούν οι λήπτες αποφάσεων και οι διαμορφωτές της κοινής γνώμης να ενεργούν, ανά πάσα στιγμή, προς το συμφέρον των ευάλωτων ανθρώπων και με απόλυτο σεβασμό στις θεμελιώδεις ανθρωπιστικές αρχές.

- Την επιρροή στάσεων, απόψεων και πρακτικών ατόμων που κατέχουν θέσεις εξουσίας ή ρόλους διαμόρφωσης κοινής γνώμης.
- Την ανάπτυξη ή τη μεταρρύθμιση πολιτικών και πρακτικών θεσμών ή
- Τη βελτίωση της ζωής μεγάλου αριθμού ανθρώπων που ζουν σε συνθήκες ευαλωτότητας ή κρίσης, ή διατρέχουν κίνδυνο να βρεθούν σε τέτοιες συνθήκες.
- Κινητοποίηση πόρων για την υποστήριξη των στόχων του οργανισμού.

ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΣΥΝΗΓΟΡΙΑΣ ΣΤΟΥΣ ΓΙΑΤΡΟΥΣ ΧΩΡΙΣ ΣΥΝΟΡΑ (ΓΧΣ)

Η Συνηγορία σημαίνει την επιρροή στις πολιτικές και πρακτικές άλλων φορέων, μέσω της εφαρμογής στρατηγικών που βασίζονται σε αποδεικτικά στοιχεία, με τελικό σκοπό την επίτευξη θετικών αλλαγών για τους πληθυσμούς που πλήττονται.

Η ΣΥΝΗΓΟΡΙΑ
ΕΙΝΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ,
ΟΧΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΒΑΣΙΖΕΤΑΙ ΣΕ
ΕΜΠΕΡΙΣΤΑΤΩΜΕΝΗ ΑΝΑΛΥΣΗ,
ΕΚΠΟΝΗΜΕΝΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΑ
ΚΑΙ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΕΝΑ.

ΜΠΟΡΕΙΣ ΝΑ ΤΗΝ ΚΑΝΕΙΣ
ΜΟΝΟΣ/ΜΟΝΗ Ή
ΜΑΖΙ ΜΕ ΑΛΛΟΥΣ

Η ΣΥΝΗΓΟΡΙΑ ΔΙΑΦΕΡΕΙ
ΑΠΟ ΤΙΣ ΜΑΡΤΥΡΙΕΣ,
ΓΙΑΤΙ ΔΕΝ ΜΙΛΑΜΕ ΑΠΛΩΣ
— ΕΠΙΔΙΩΚΟΥΜΕ ΝΑ
ΠΡΟΚΑΛΕΣΟΥΜΕ ΑΛΛΑΓΗ.

ΠΟΙΑ ΒΗΜΑΤΑ ΘΑ ΑΚΟΛΟΥΘΟΥΣΕΣ ΓΙΑ ΝΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΗΣΕΙΣ ΜΙΑ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΣΥΝΗΓΟΡΙΑΣ;

ΒΗΜΑ 1

Ανάλυση
του προβλήματος
και του πλαισίου

ΒΗΜΑ 2

Καθορισμός
των στόχων
σας

ΒΗΜΑ 3

Χαρτογράφηση
ενδιαφερομένων
/ Ανάλυση ισχύος

ΒΗΜΑ 4

Προσδιορισμός
προσέγγισης

ΒΗΜΑ 5

Σχεδιασμός
δραστηριοτήτων
συνηγορίας

ΠΩΣ ΜΠΟΡΟΥΜΕ ΝΑ ΠΡΟΣΑΡΜΟΣΟΥΜΕ ΑΥΤΑ ΤΑ ΒΗΜΑΤΑ ΣΤΟ ΔΙΚΟ ΜΑΣ ΠΛΑΙΣΙΟ;

ΒΗΜΑ 1

Ανάλυση του
προβλήματος και
του πλαισίου

Ποιο είναι το
πρόβλημα που
αντιμετωπίζετε;
Χρησιμοποιήστε τη
δική σας βιωμένη
εμπειρία (την
προσωπική σας
ιστορία) για να
προσδιορίσετε το
πρόβλημα.

ΒΗΜΑ 2

Καθορισμός
των στόχων
σας

Ποια αλλαγή
θα έλυνε το
πρόβλημά σας;

ΒΗΜΑ 3

Χαρτογράφηση
ενδιαφερομένων /
ανάλυση ισχύος

Ποιος έχει
τη δύναμη να
πραγματοποιήσει
αυτή την αλλαγή;

ΒΗΜΑ 4

Προσδιορισμός
προσέγγισης

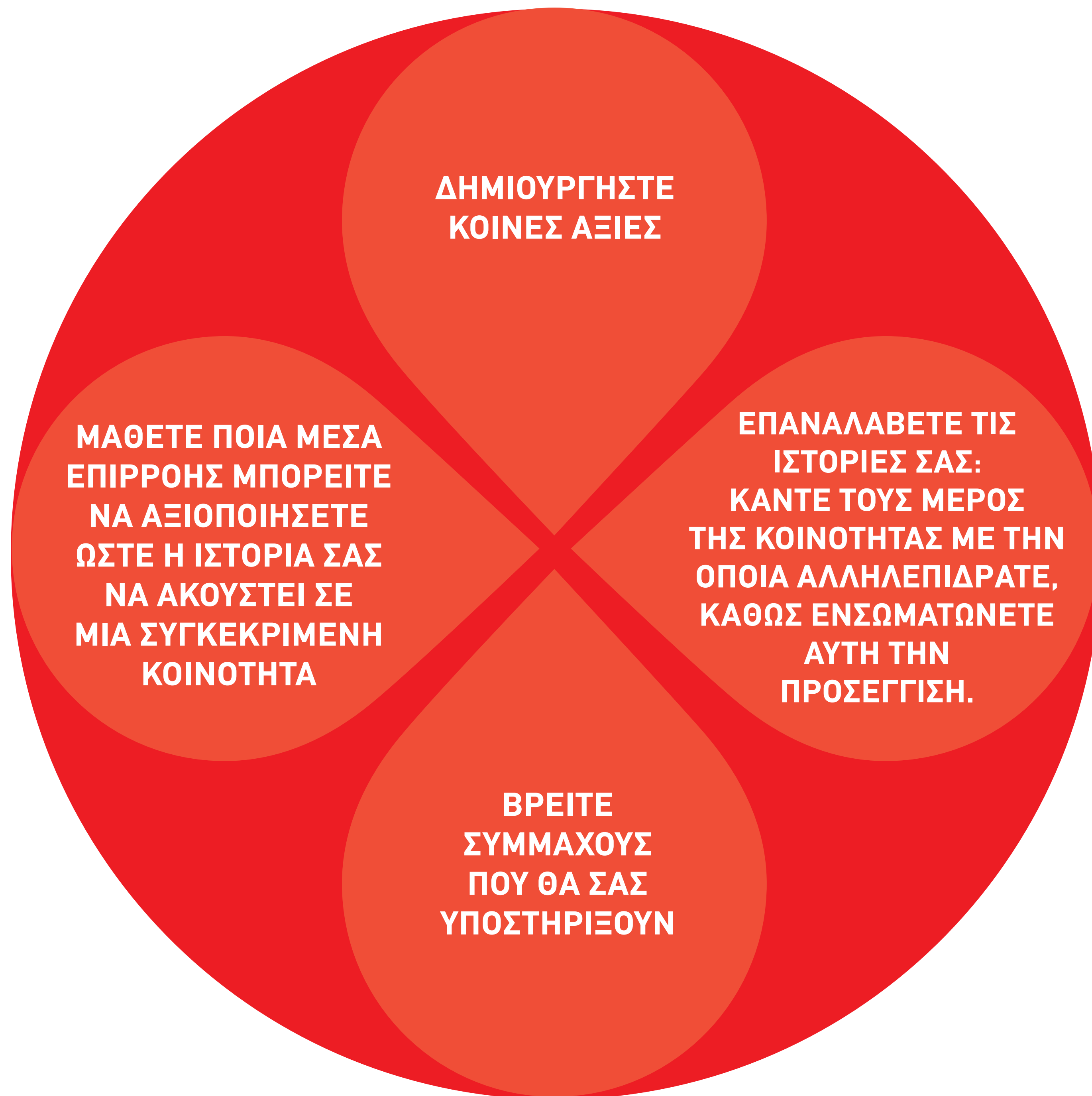
Πώς μπορείτε να
πείσετε αυτό το
άτομο ή τον θεσμό
να πραγματοποιήσει
αυτή την αλλαγή;
Πώς μπορείτε να
τους παρακινήσετε
να δράσουν;

ΒΗΜΑ 5

Σχεδιασμός
δραστηριοτήτων
συνηγορίας

Καταρτίστε
ένα σαφές
σχέδιο

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΠΟΥ ΜΠΟΡΕΙΤΕ ΝΑ ΚΑΝΕΤΕ ΣΤΟΝ ΕΑΥΤΟ ΣΑΣ ΓΙΑ ΝΑ ΕΝΤΟΠΙΣΕΤΕ ΤΟΥΣ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΟΥΣ ΦΟΡΕΙΣ

1

Ποιοι είναι οι αποδέκτες / στόχοι αυτού του ζητήματος — δηλαδή οι λήπτες αποφάσεων και τα άτομα που ασκούν επιρροή επάνω τους;

2

Ποιοι είναι οι σύμμαχοί τους και ποιοι οι αντίπαλοί τους;

3

Ποιοι είναι οι πιθανοί δικοί μας σύμμαχοι και αντίπαλοι;

4

Ποιοι είναι οι ωφελούμενοι — δηλαδή τα άτομα με τα οποία και για τα οποία εργαζόμαστε, εκείνοι που αναμένεται να επωφεληθούν από τη συνηγορία μας;

5

Πώς μπορούμε να έρθουμε σε επαφή με αυτά τα άτομα;
Έχουμε κοινούς γνωστούς ή επαφές;

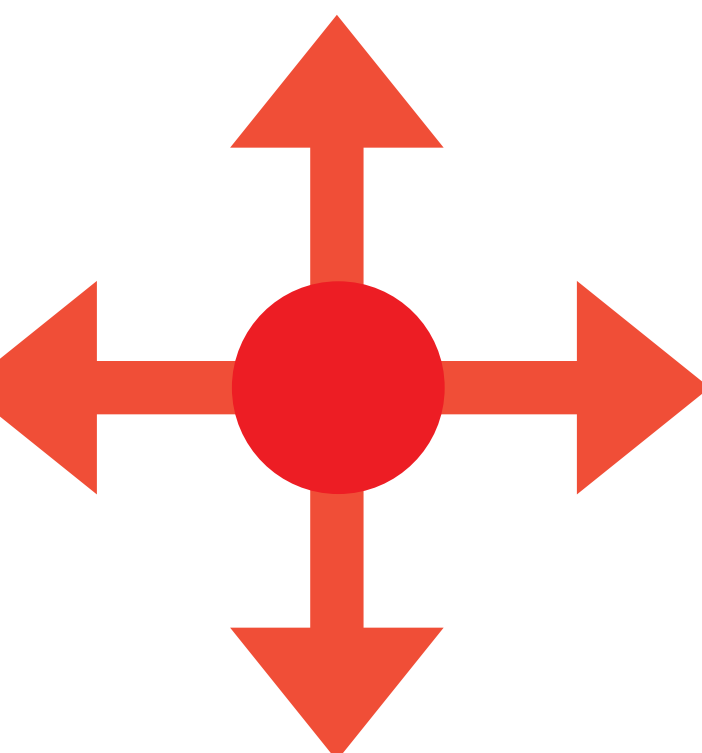
**ΠΡΟΣΠΑΘΗΣΤΕ ΝΑ ΜΕΙΩΣΕΤΕ
ΤΗΝ ΕΠΙΡΡΟΗ ΤΟΥΣ Η΄
ΠΡΟΣΠΑΘΗΣΤΕ ΝΑ ΤΟΥΣ ΦΕΡΕΤΕ
ΜΕ ΤΟ ΜΕΡΟΣ ΣΑΣ**

**ΠΡΟΣΠΑΘΗΣΤΕ ΝΑ
ΔΗΜΙΟΥΡΓΗΣΕΤΕ ΣΥΜΜΑΧΙΕΣ**

**Οι πιο επιδραστικοί
ή ισχυροί (σε σχέση
με τον στόχο σας)**

**Αντιτίθενται έντονα στον
στόχο ή στη θέση σας**

**Υποστηρίζουν έντονα τον
στόχο ή τη θέση σας**

**Οι πιο
επιδραστικοί ή
ισχυροί (σε σχέση
με τον στόχο σας)**

**ΜΗΝ ΣΠΑΤΑΛΑΤΕ ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΚΑΙ ΧΡΟΝΟ ΣΕ
ΦΟΡΕΙΣ ΜΕ ΧΑΜΗΛΗ ΕΠΙΡΡΟΗ, ΑΚΟΜΗ ΚΙ
ΑΝ ΑΝΤΙΤΙΘΕΝΤΑΙ ΔΗΜΟΣΙΑ ΣΤΗ ΘΕΣΗ ΣΑΣ**

**ΠΡΟΣΠΑΘΗΣΤΕ ΝΑ
ΕΝΙΣΧΥΣΕΤΕ ΤΗ ΔΥΝΑΜΗ ΤΟΥΣ**

ΠΩΣ ΝΑ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΕΤΕ ΤΟΥΣ ΜΟΧΛΟΥΣ ΕΠΙΡΡΟΗΣ ΠΟΥ ΕΧΕΤΕ ΕΠΑΝΩ ΤΟΥΣ;

1

Ταυτότητα
(κοινές
πεποιθήσεις,
αξίες,
ταυτότητες κ.ά.)

2

Δραστηριότητες /
Λειτουργίες (κοινές
προτεραιότητες,
στόχοι,
επιχειρησιακές
συνεργασίες κ.ά.)

3

Πόροι (κοινά υλικά
συμφέροντα,
χρηματοδότηση,
πρόσβαση σε μέσα
ή δίκτυα κ.ά.)

4

Προσωπικοί
παράγοντες
(κοινό κοινωνικό
δίκτυο κ.λπ.)

5

Η δικτύωση και
η γνωριμία με τα
«σωστά άτομα»
παίζουν σημαντικό
ρόλο.

ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟΙ ΤΥΠΟΙ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΩΝ/ΤΑΚΤΙΚΩΝ

ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ/ΤΑΚΤΙΚΕΣ: ΠΕΙΘΩ, ΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΗ, ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ

ΠΕΙΘΩ	ΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΗ	ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ
Πείστε τις αρχές να πράξουν αυτό που επιδιώκετε	Κινητοποιήστε άλλους φορείς να δράσουν από κοινού σε συμμαχία, αυξάνοντας έτσι την πίεση	Καταγγείλτε τις ενέργειες των αρχών, (συνήθως) δημοσιοποιώντας πληροφορίες.
Πιο αποτελεσματική όταν υπάρχει καλή θέληση ανάμεσά μας και τις αρχές. Βασίζεται στον διάλογο και στις σχέσεις.	Πιο αποτελεσματική σε ζήτημα ευρέος ενδιαφέροντος.	Πιο αποτελεσματική όταν οι παραβιάσεις είναι εκ προμελέτης, διαταγμένες σε υψηλά επίπεδα ή όπου δεν υπάρχει βούληση συμμόρφωσης.
Μεσαίος κίνδυνος	Μεσαίος-υψηλός κίνδυνος	Πολύ υψηλός κίνδυνος

ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ/ΤΑΚΤΙΚΕΣ: «ΕΚ ΤΩΝ ΕΣΩ» ΚΑΙ «ΕΚΤΟΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ»

	ΕΚ ΤΩΝ ΕΣΩ	ΕΚΤΟΣ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ
ΕΣΤΙΑΣΗ ΣΕ	Οικοδόμηση εμπιστοσύνης, απόκτηση εσωτερικής πληροφόρησης, εντοπισμός συμμάχων μέσα στο σύστημα, αλλαγή των πραγμάτων από μέσα.	Τοποθέτηση σε αντιπαράθεση με όσους κατέχουν την εξουσία.
	Διμερείς συναντήσεις, συνεργασία με το Υπουργείο Υγείας κ.ά.	Δημόσια τοποθέτηση, προσέλκυση της προσοχής του κοινού ή/και των μέσων ενημέρωσης στο ζήτημα, οργάνωση διαδήλωσης, συνεργασία με το κοινοβούλιο αντί με την κυβέρνηση.
ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑ	Μεγαλύτερη πιθανότητα να διατηρηθεί η συνεργασία του ενδιαφερόμενου φορέα, πιο «διπλωματική» προσέγγιση, επιτρέπει επίσης την απόκτηση περισσότερων πληροφοριών.	Προτιμότερο όταν δεν θέλεις να συνδεθείς με τον αποδέκτη της συνηγορίας ή με τις αρχές, χρήσιμο όταν επιδιώκεις να τοποθετηθείς με σαφήνεια και δυναμισμό σε ένα ζήτημα.
ΚΙΝΔΥΝΟΣ	Ενδέχεται να θεωρηθεί ότι συνδέεσαι με τον αποδέκτη της συνηγορίας (κάτι που μπορεί να είναι προβληματικό ως προς την αντίληψη ή την εικόνα).	Ενδέχεται να θέσει σε κίνδυνο τις σχέσεις με βασικούς ενδιαφερόμενους φορείς και να περιορίσει την πρόσβαση σε πληροφορίες.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΣΥΝΗΓΟΡΙΑΣ

Tip

ΚΑΝΟΝΤΑΣ ΤΟ ΣΩΣΤΑ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΑ!

- **Αξιολογήστε την καταλληλότητα της ενέργειας:** πώς θα μπορούσε να ερμηνευθεί; Μπορεί να επηρεάσει την εικόνα των Γιατρών Χωρίς Σύνορα (MSF) και, κατ' επέκταση, τις επιχειρήσεις μας;
- **Προετοιμάστε τις συναντήσεις/δραστηριότητές σας:** ετοιμάστε, εφόσον χρειάζεται, ένα σύντομο και περιεκτικό ενημερωτικό σημείωμα (memo) με τις βασικές πληροφορίες υποβάθρου, τον στόχο της συνάντησης, τα βασικά μηνύματα και συμφωνήστε εκ των προτέρων ως προς την προσέγγισή σας.
- **Σεβαστείτε την τοπική κουλτούρα και το πρωτόκολλο** – ντυθείτε κατάλληλα, απευθυνθείτε στους ανθρώπους με τον ενδεδειγμένο τρόπο, μην καθυστερείτε κ.λπ.
- **Όπου είναι σχετικό, συνδέστε τη δραστηριότητα συνηγορίας με τις επιχειρήσεις των Γιατρών Χωρίς Σύνορα,** χρησιμοποιώντας δεδομένα ή μαρτυρίες της οργάνωσης, ή φέρνοντας μαζί σας έναν επιχειρησιακό συνάδελφο.
- **Βεβαιωθείτε ότι κάθε γραπτό έγγραφο** (επιστολή, ενημερωτικό σημείωμα, δημόσια αναφορά, δελτίο Τύπου) είναι προσαρμοσμένο στον αποδέκτη (ως προς το μήκος, το πλαίσιο, το επίπεδο λεπτομέρειας και τον τόνο), έχει επιμεληθεί σωστά και διακινείται με προσοχή — καθώς δεν μπορείτε να ελέγξετε πλήρως τη διάδοσή του, ειδικά όταν πρόκειται για ηλεκτρονική μορφή.

4.5 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΣΥΝΗΓΟΡΙΑΣ ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

Βασιζόμενοι στην ανάλυσή σας σχετικά με το ζήτημα και το περιβάλλον, και έχοντας ήδη καθορίσει τους στόχους σας, τη βασική σας στρατηγική/θεωρία αλλαγής, τους αποδέκτες, τις προσεγγίσεις που θέλετε να υιοθετήσετε και τα μηνύματα που θέλετε να προωθήσετε, τώρα πρέπει να αποφασίσετε ποιες δραστηριότητες θα αναλάβετε προκειμένου να επιτύχετε τους στόχους σας. Υπάρχουν πολλές διαφορετικές δραστηριότητες που μπορούν να υλοποιηθούν πέρα από τις διμερείς συναντήσεις και τις επικοινωνιακές δράσεις, στις οποίες συνήθως επικεντρωνόμαστε. Αυτές περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων:

- Συναντήσεις: διμερείς, πολυμερείς, συμμετοχή σε ομάδες εργασίας
- Σεμινάρια, συνέδρια
- Επιστολή, email, τηλεφωνική επικοινωνία, επίσημη αλληλογραφία
- Εργασία με τα μέσα ενημέρωσης: δελτίο Τύπου, δήλωση προς τον Τύπο, ενημέρωση δημοσιογράφων (με ή χωρίς αναφορά στην πηγή)
- Βίντεο, φωτογραφία, έκθεση, παρουσίαση/εκδήλωση
- Κινητοποίηση της κοινότητας: διαδήλωση, πορεία, συλλογή υπογραφών
- Νομική δράση
- Εκπαίδευση
- Υποστήριξη άλλων φορέων, όπως οικονομική ενίσχυση, εκπαίδευση, ενδυνάμωση ικανοτήτων

1. Ενώνεστε με μια ομάδα που καθαρίζει τον τοπικό ποταμό
2. Οργανώνετε και κινητοποιείτε για να επιτευχθεί αυξημένη αστυνόμευση και καλύτερος φωτισμός στους δρόμους μιας επικίνδυνης περιοχής
3. Περνάτε τα Σαββατοκύριακά σας βοηθώντας σε ένα σπίτι για παιδιά
4. Υπάρχει σχέδιο να μετατραπεί ένα δημόσιο πάρκο σε εμπορικό κέντρο. Οργανώνεστε μαζί με άλλους για να πείσετε τον δήμο να διατηρήσει τον χώρο, να ευαισθητοποιήσετε το κοινό σχετικά με το ζήτημα και, αν χρειαστεί, να παρεμποδίσετε την κατασκευή.

1. Τα μέλη των ΕΒΕ γράφουν μια επιστολή σχετικά με την αναγνώριση των επιζώντων βασανιστηρίων, η οποία δημοσιεύεται στην εφημερίδα El País.
2. Τα μέλη των ΕΒΕ συντάσσουν και παρουσιάζουν επιστολή συστάσεων προς την Επιτροπή του ΟΗΕ κατά των Βασανιστηρίων.
3. Οι Γιατροί Χωρίς Σύνορα προσκαλούνται να μιλήσουν στο Εμπορικό Επιμελητήριο για την υγεία του πλανήτη.
4. Οι Γιατροί Χωρίς Σύνορα προσκαλούνται σε συνάντηση με το Υπουργείο Υγείας για να συζητήσουν ένα νέο νομοσχέδιο σχετικά με τους ασθενείς με HIV.
5. Οι Γιατροί Χωρίς Σύνορα συνυπογράφουν ανοικτή επιστολή σχετικά με τις συνθήκες υποδοχής των αιτούντων άσυλο.

Συνήγορος μπορεί να είναι μια ομάδα ανθρώπων, ένας οργανισμός ή ένα άτομο. Ένας συνήγορος είναι κάποιος που ζητά αλλαγή ή βελτίωση, είτε για ένα τμήμα της κοινότητας είτε για ολόκληρη την κοινότητα. Ενεργεί, λοιπόν, υπέρ μιας υπόθεσης — μιας υπόθεσης που πιστεύει ότι είναι δίκαιη και σωστή.

